

Onno Boonstra en Friedrich Hüttenberger **Gelukzoekers Gestrand**

*500 Duitse landverhuizers onderweg naar
Brazilië, 1827-1829*

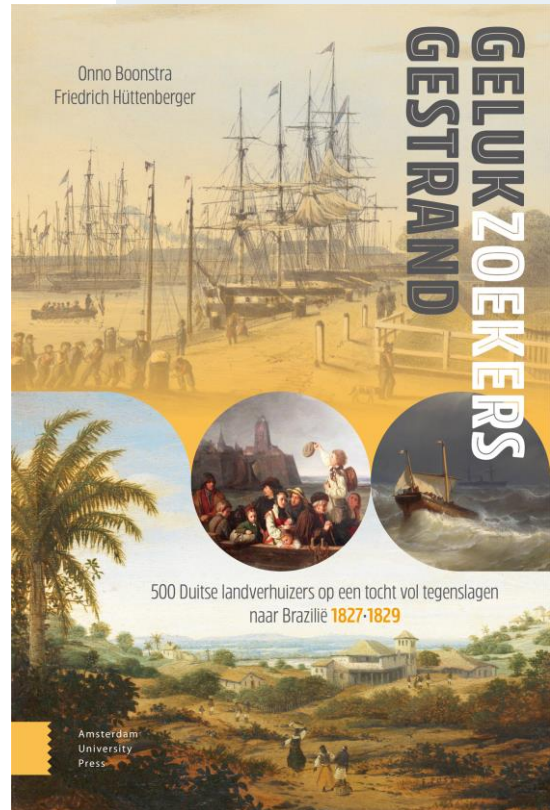
In november 1827 vertrokken ruim 500 mannen, vrouwen en kinderen vanuit het arme zuidwesten van Duitsland naar Brazilië. Ze waren ervan overtuigd dat ze met open armen zouden worden ontvangen. Hun lange reis vol tegenslagen wordt door Boonstra en Hüttenberger levendig beschreven.

Het is een verhaal dat ons bekend in de oren klinkt. Aan de Nederlandse grens waren er onverwachte grenscontroles die de doorreis verhinderden. De landverhuizers hadden niet de juiste papieren en konden Nederland niet uit. Overheden zaten met de handen in het haar, profiteurs boden wrakke boten aan tegen woekerprijzen, gewone burgers hadden medelijden en brachten voedsel. Na vele beproevingen betrokken ze. Een deel van de groep strandde vervolgens in Engeland en moest weer wachten. Toen ze na twee jaar eindelijk in Brazilië kwamen, was daar net een revolutie uitgebroken. Dit boek, vol aansprekende citaten, toont het doorzettingsvermogen van migranten die dromen van een gelukkiger bestaan.

OVER DE AUTEURS

Onno Boonstra was van 1980 tot 2017 verbonden aan de afdeling Geschiedenis van de Radboud Universiteit Nijmegen. Zijn onderzoek had vooral betrekking op negentiende-eeuwse sociale en demografische geschiedenis en computermethoden voor historisch onderzoek.

Friedrich Hüttenberger studeerde Romaanse Talen, Engels en Geschiedenis in Saarbrücken en Nice. Ook was hij docent aan verschillende gymnasia in Duitsland en Zweden. Hij publiceert over de emigratiegeschiedenis vanuit de Palts naar Hongarije, Noord-Amerika en Brazilië.

Gelukzoekers gestrand

Maart 2021
272 pagina's, 53 z/w illustraties
Paperback
156 x 234 mm
€29,99

ISBN 9789463722667

e-ISBN 9789048554430

BISAC BIO006000 / HIS010020 / HIS054000

NUR 696 sociaal-economische geschiedenis /
685 nieuwe geschiedenis (1500-1870)

TREFWOORDEN

migratiegeschiedenis, landverhuizers,
reisverslag, sociale geschiedenis, negentiende
eeuw, Brazilië als beloofde land.

U kunt het boek online bestellen via www.aup.nl

Distributie door Centraal Boekhuis (CB) | www.cb.nl

Amsterdam
University
Press

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding

BRAZILIË EN DUITSLAND, 1822-1827

2. Een nieuw keizerrijk
3. Brasiliënfieber

NEDERLAND, APRIL-OKTOBER 1827

4. Bartholomeus Karstens heeft een droom
5. Een contract getekend

DUITSLAND EN NEDERLAND, OKTOBER-NOVEMBER 1827

6. Op zoek naar medereizigers
7. De eerste schreden

NEDERLAND, NOVEMBER 1827-JANUARI 1828

8. Op audiëntie bij de koning
9. Een onverwachte wending
10. Aan lager wal
11. Te veel landverhuizers voor een te klein schip
12. Een chaotisch vertrek

VERENIGD KONINKRIJK, JANUARI-FEBRUARI 1828

13. De schipbreuk van de Helena en Maria
14. Dood en verderf in Falmouth

NEDERLAND, JANUARI-APRIL 1828

15. Een noodkreet uit Amsterdam
16. Naar Arnhem
17. Ruzie om de rijsschool
18. Een royaal gebaar
19. Afscheid van Arnhem
20. De Alexander hijst de zeilen

VERENIGD KONINKRIJK, FEBRUARI 1828-JANUARI 1829

21. Internationaal overleg in Londen
22. Nieuwe tegenslagen
23. Eindelijk een oplossing

U kunt het boek online bestellen via www.aup.nl

Distributie door Centraal Boekhuis (CB) | www.cb.nl

Amsterdam University Press
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

T +31 (0)20 420 00 50
info@aup.nl
marketing@aup.nl

www.aup.nl
facebook.com/AUPAcademic
twitter.com/AmsterdamUPress

Amsterdam
University
Press

BRAZILIË, JUNI 1828-JULI 1829

- 24. Revolte in Rio
- 25. Een lastige start in Santo Amaro
- 26. Naar São Leopoldo en verder

SPOREN VAN EEN LANDVERHUIZING

- 27. De erfenis van een landverhuizing
- 28. Een toekomst in Brazilië

Nawoord

BIJLAGEN

- A. Lijst van de Duitse emigrantenfamilies die in november 1827 via Nederland naar Brazilië vertrokken
- B. Levensgeschiedenissen

Noten

- Geraadpleegde literatuur
- Geraadpleegde archieven
- Verantwoording van de afbeeldingen
- Index van personen

U kunt het boek online bestellen via www.aup.nl

Distributie door Centraal Boekhuis (CB) | www.cb.nl

Amsterdam University Press
Nieuwe Prinsengracht 89
1018 VR Amsterdam

T +31 (0)20 420 00 50
info@aup.nl
marketing@aup.nl

www.aup.nl
facebook.com/AUPAcademic
twitter.com/AmsterdamUPress